

Lahti

Suunnitelma ikääntyneiden asumisen kehittämiseksi Lahdessa 2027-2040

Esittely vanhusneuvostolle 19.5.2026

19.5.2026

Tausta

Vanhuspalvelulain (980/2012) 5 § velvoittaa kuntia ja hyvinvointialueita laatimaan suunnitelman ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi. Suunnitelmaan on sisällytettävä myös ikääntyneen väestön asumistarpeiden ennakointi ja niitä vastaavan asumisen kehittäminen (esim. osana hyvinvointikertomusta, hyvinvointisuunnitelmaa tai asuntopoliittista strategiaa).

Aihetta on sivuttu useissa eri dokumenteissa mutta kokoavaa ja tarkemmalle tasolle ulottuvaa suunnitelmaa ei ole. Ikääntyneiden asumisen ohjelman laatiminen on Lahden kaupungin yksi kärkihanke vuosille 2025-2026.

Tämän suunnitelman tavoitteena on varmistaa, että Lahdessa on hyvä asua myös ikääntyneenä.

Aiemmat aiheeseen liittyvät/aihetta sivuavat dokumentit

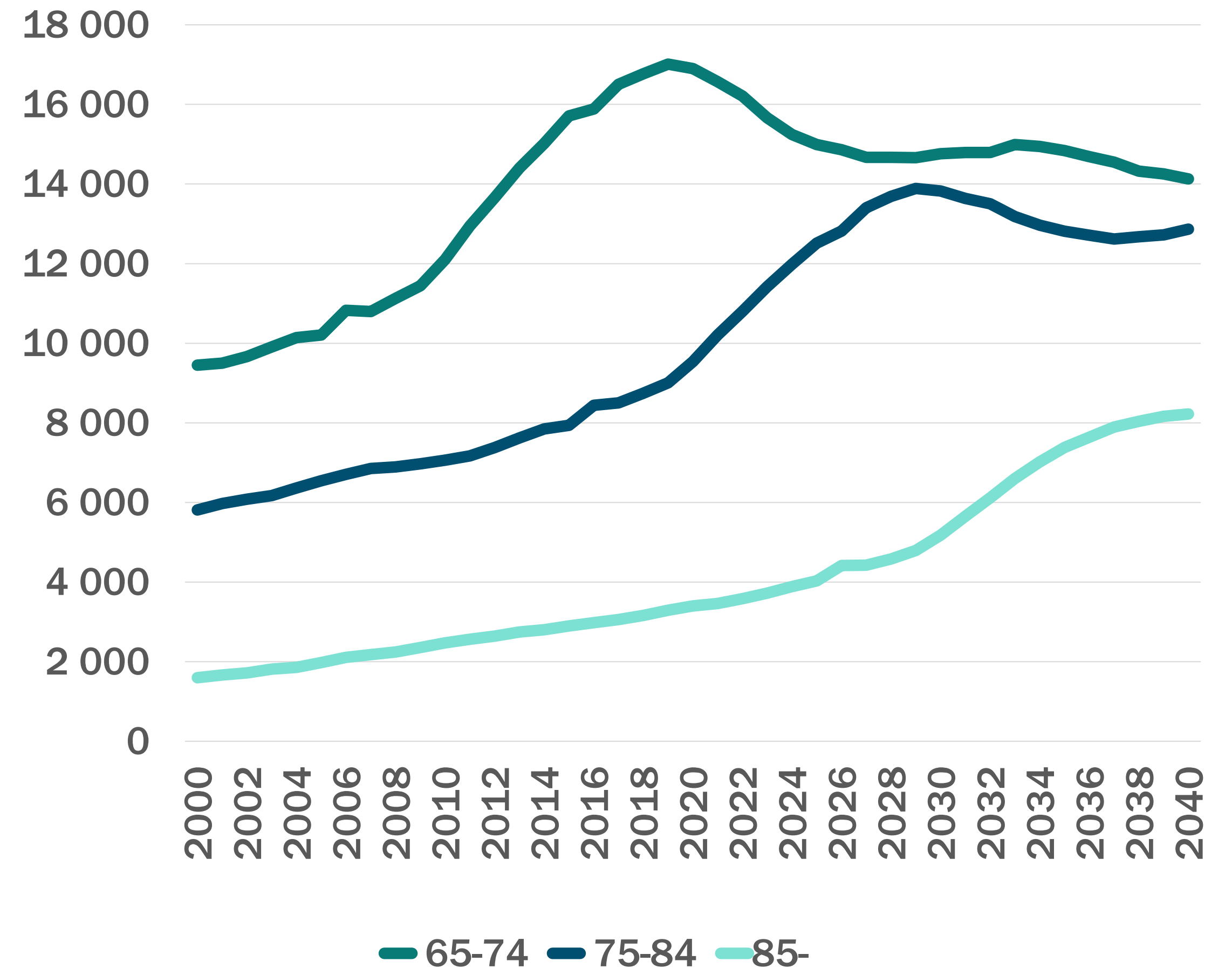
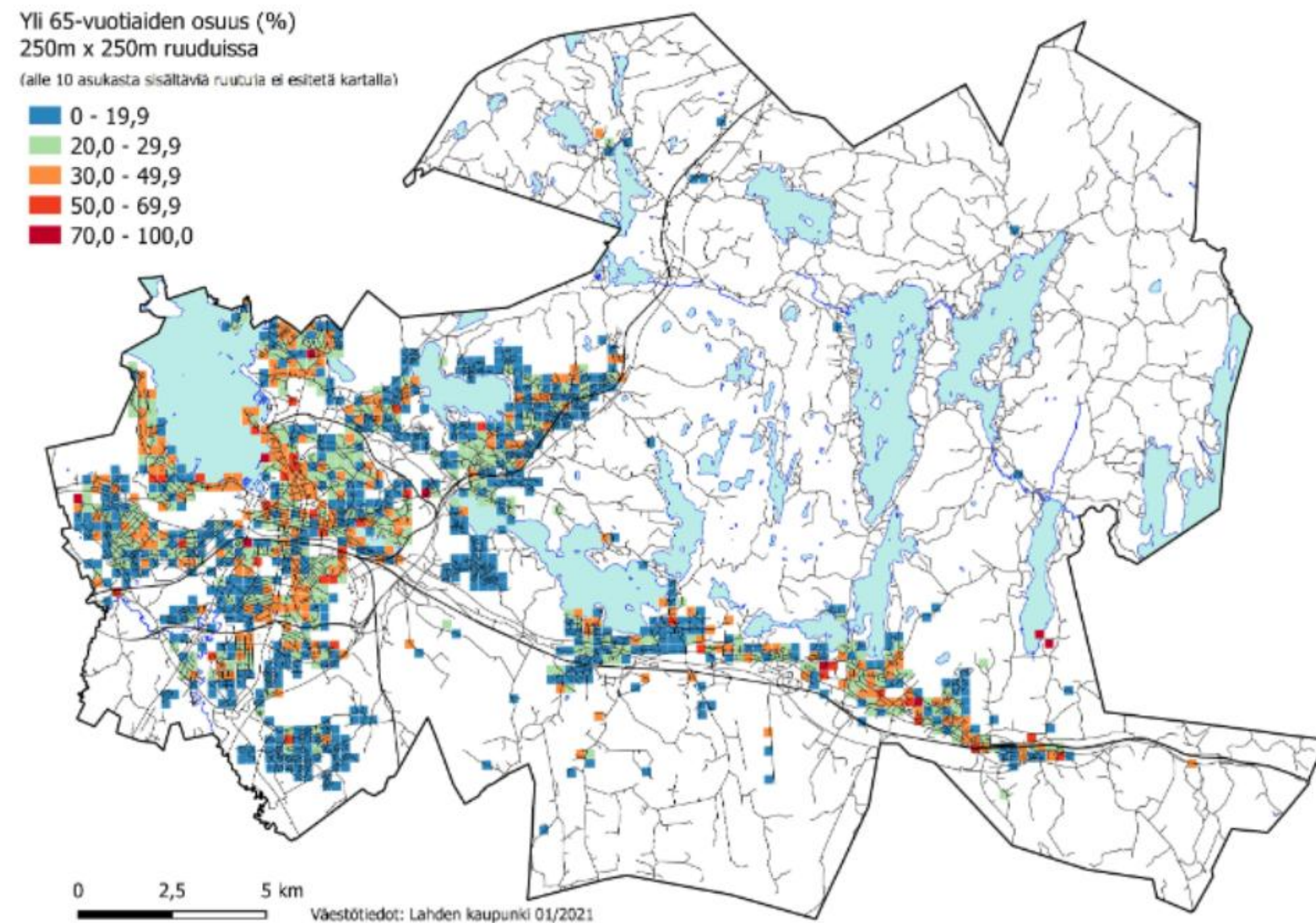
- [Hyvinvointisuunnitelma.](#)
- [Asunto- ja maapoliittiset linjaukset](#)
- [Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpideohjelma](#)
- [Keskustan turvallisuussuunnitelma](#)
- [Meluntorjunnan toimintasuunnitelma](#)
- [Keskustan liikenteen ja liikkumisen suunnitelma](#)
- [Viheralueohjelma](#)
- [Kulttuurihyvinvointisuunnitelma](#)
- [Esteettömyyssuunnitelma](#)

Väestönkehitys

Lahden kaupungin väestösuunnite

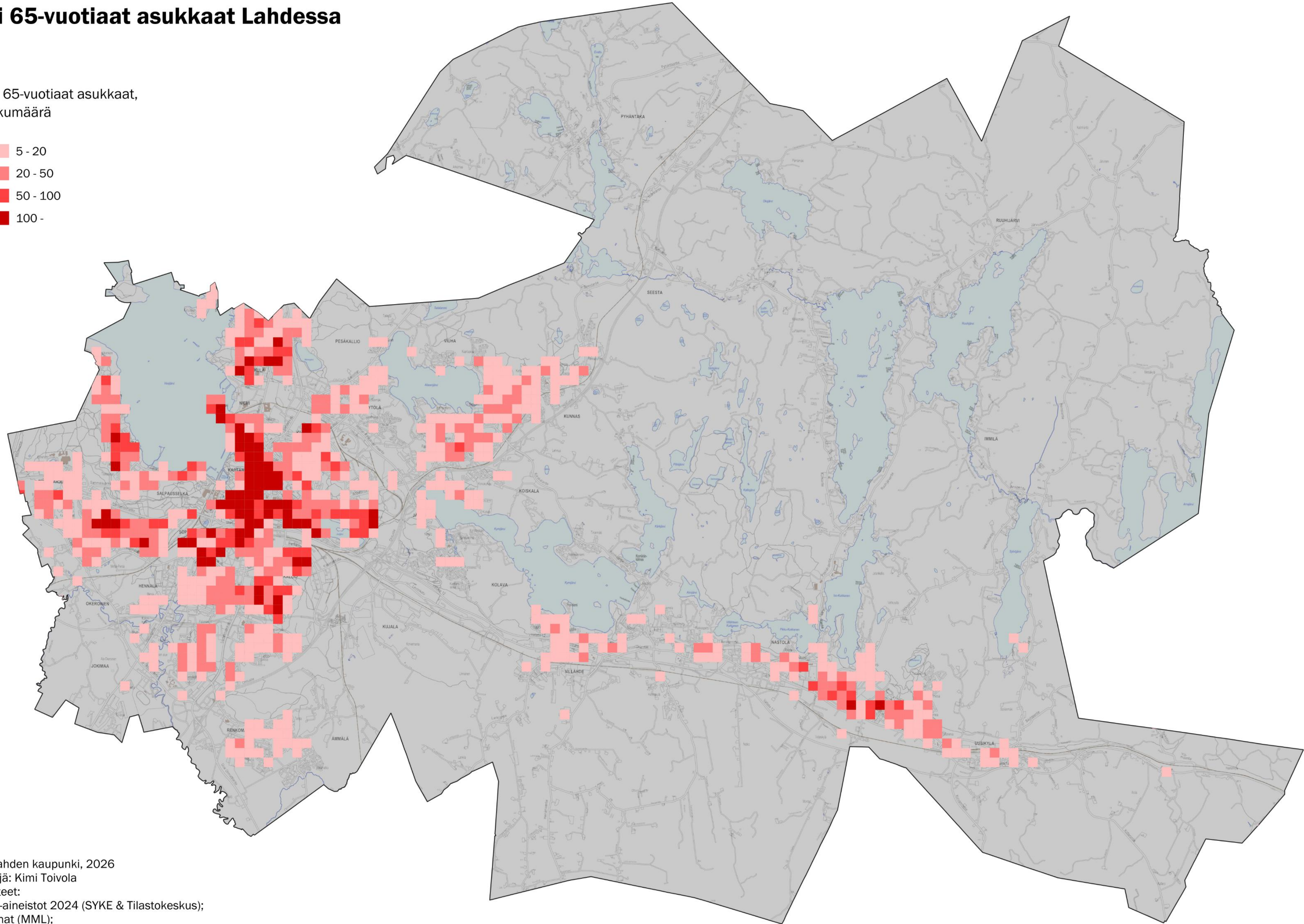
Lahti ikääntyy: Vuonna 2040 yli 85 –vuotiaita ennustetaan olevan yli 4300 henkilöä enemmän kuin vuonna 2025

Yli 65-vuotiaat asukkaat Lahdessa

Yli 65-vuotiaat asukkaat,
lukumäärä

- 5 - 20
- 20 - 50
- 50 - 100
- 100 -

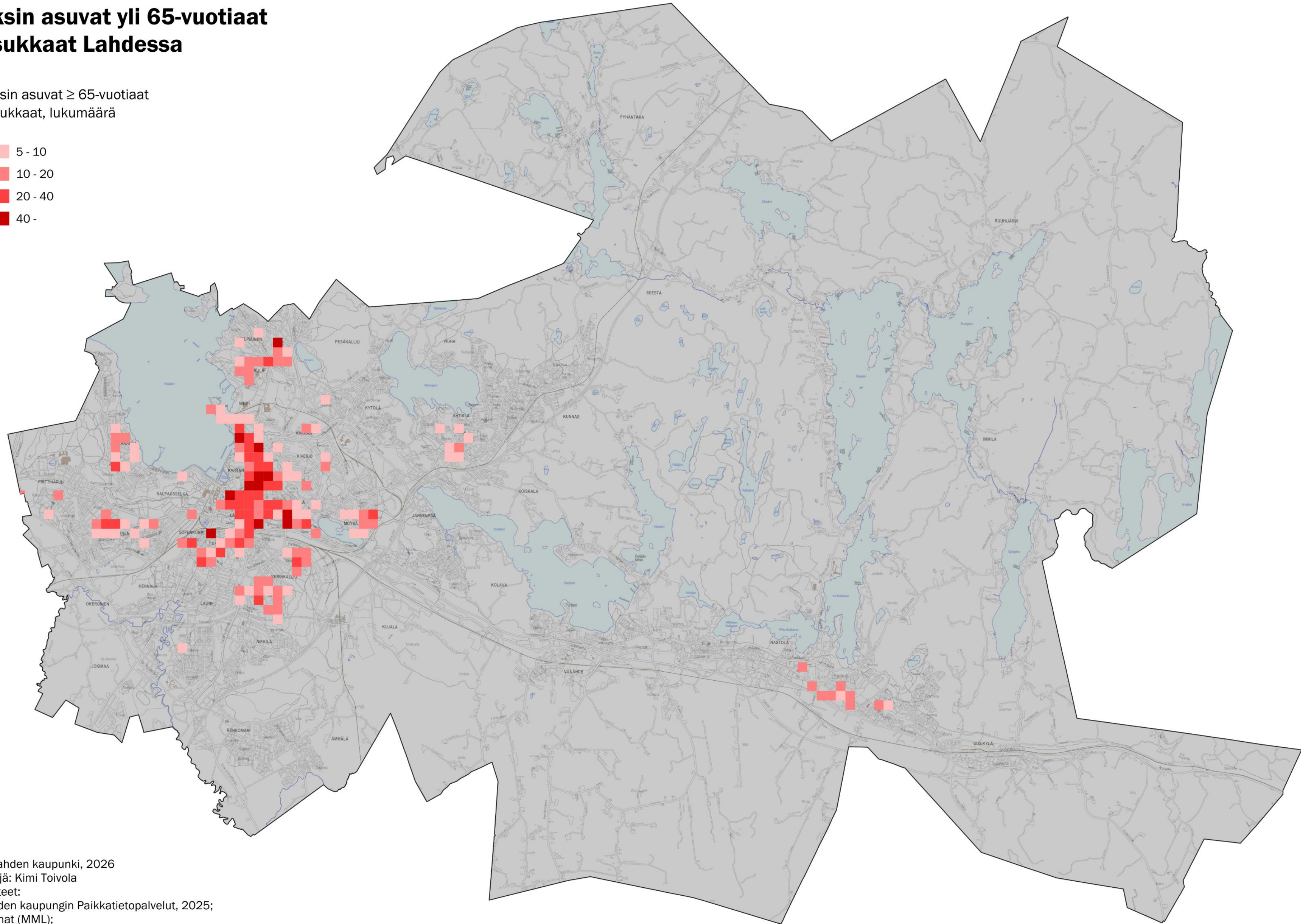

© Lahden kaupunki, 2026
Tekijä: Kimi Toivola
Lähteet:
YKR-aineistot 2024 (SYKE & Tilastokeskus);
kunnat (MML);
selkokartta (MML)

Yksin asuvat yli 65-vuotiaat asukkaat Lahdessa

Yksin asuvat $\geq$ 65-vuotiaat
asukkaat, lukumäärä

- 5 - 10
- 10 - 20
- 20 - 40
- 40 -

© Lahden kaupunki, 2026

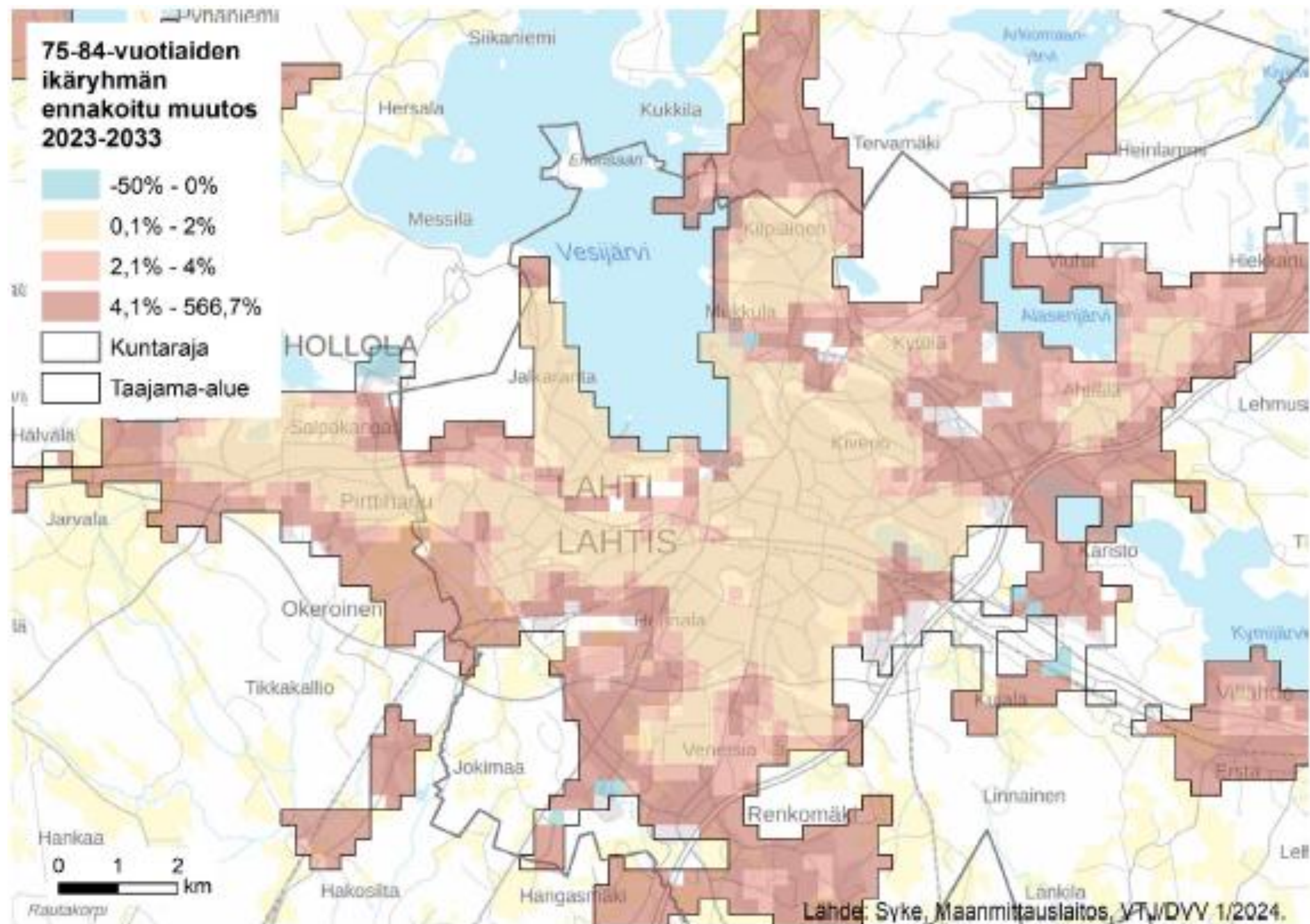
Tekijä: Kimi Toivola

Lähteet:

Lahden kaupungin Paikkatietopalvelut, 2025;

kunnat (MML);

selkokartta (MML)

Kuva 30. Nykyisin 75–84-vuotiaiden suhteellinen muutos trendiennusteen mukaan 250 m ruuduissa Lahden kaupungissa vuosina 2023–2033. Tarkastelussa on mukana omissa asunnoissa asuvat ikääntyneet, mutta ei hoivakotien asukkaita.

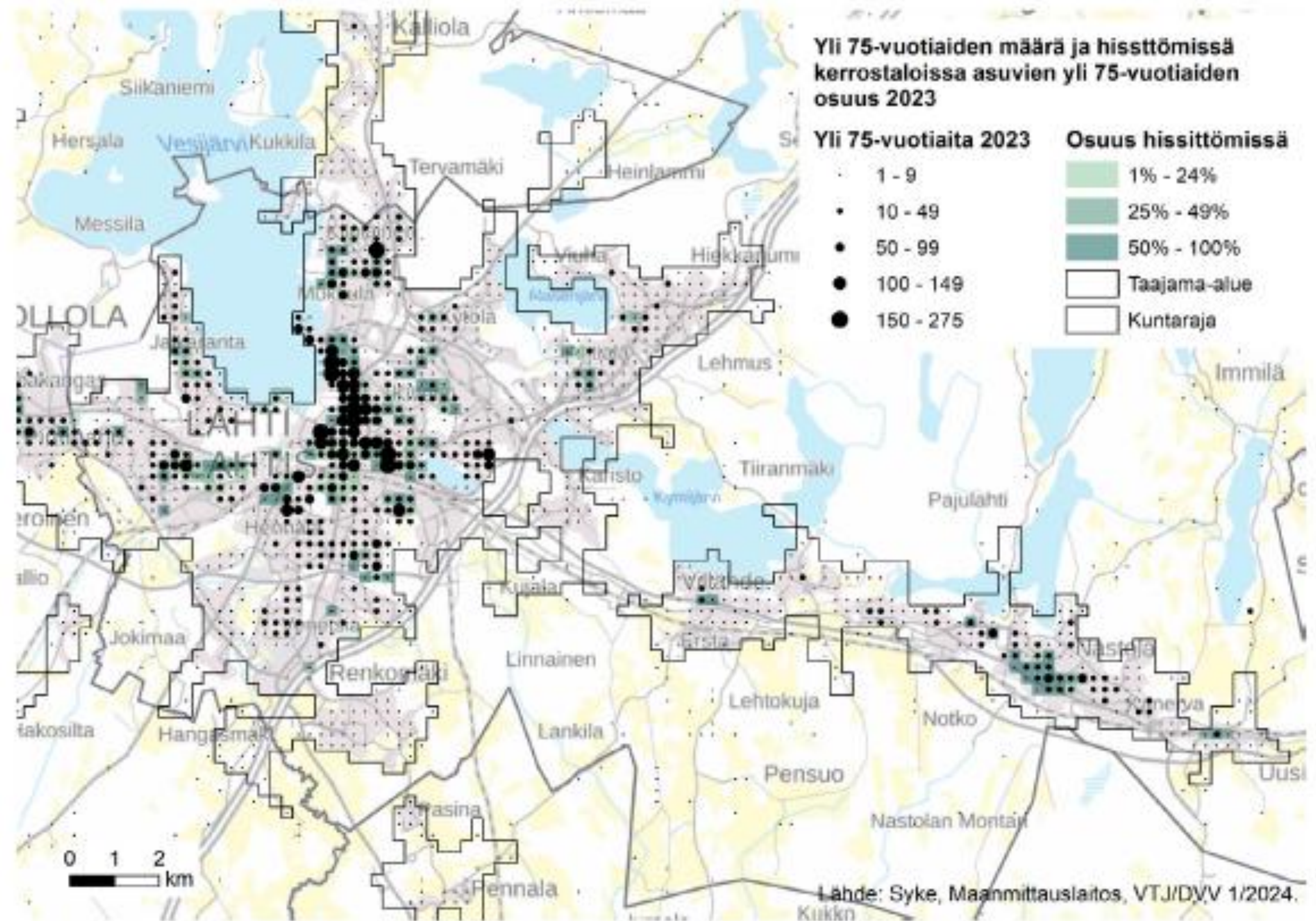
Lähde:
Kestävästi
ikäystävällinen
kaupunki. Syke
raportteja
15/2025

Senioriasuminen Lahdessa

- Lahden vanhusten asuntosäätiö: 1317 asuntoa, joista osa asunnoista mm. hyvinvointialueen käytössä. Asuntoja erityisesti Paavolan, Ankkurin, Asemantaustan ja Kartanon alueella.
- Harjulakodit: 300 asuntoa kuudessa eri kohteessa, Vahva-Jussin alueella, Asemantaustassa ja Paavolassa
- Lisäksi muita pienempiä toimijoita ja isompia vuokra- ja ASO –asuntoyhtiöitä, joilla on esteetöntä asuntokantaa Lahdessa ja asuntoja hyvinvointialueen palvelutuotannossa.

Hissit

- Tällä hetkellä Lahden kaupunki tukee jälkiasennushissejä 15% avustuksella edellytyksellä että hanke saa vastaavaa Varken avustusta (45% vuonna 2026). Kaupungin määräraha viime vuosina 100 000 euroa/vuosi.
- Hankkeita ollut vähänlaisesti.
- Ei muita esteettömyysavustuksia.

Kuva 31. Yli 75-vuotiaiden määrä ja hissittömissä kerrostaloissa asuvien yli 75-vuotiaiden osuus 250 m ruuduissa Lahden kaupungissa vuonna 2023.

Näkökulmia esteettömään asuinympäristöön

Ikääntyneiden asumisen kannalta tärkeää asuinympäristössä on:

- Tasainen maasto, vältetään yli 5% nousuja (SuRaKu 2008)
- Rauhallinen liikenne
 - Matalat ajonopeudet
 - Erotetut kävely- ja pyöräilyreitit
 - Autottomat vyöhykkeet
- Esteettömät kävelyreitit
 - Valaistus
 - Talvikunnossapito
 - Levähdyspaikat

Sijainneissa huomioitava

- Yhteys luontoon (vihernäkymät, ulkoilua mahdollistava piha, ulkoilureitti läheisyydessä)
- Palveluiden läheisyys, joista merkittävänä päivittäistavarakauppa ja apteekki < 500m
- Joukkoliikenne
- Vapaa-ajan palvelut ja osallisuuden paikat

Kuntien ja hyvinvointialueiden työnjako ikääntyneiden asumisessa

Kuva 2. Kuntien ja hyvinvointialueiden tehtäviä ikääntyneiden asumisessa ja asumispalveluissa.⁶

Kuntien tehtäviä

- Hyvinvointia ja terveyttä edistävä toiminta
- Yhdyskuntasuunnittelu ja kaavoitus
- Erilaisten asumisratkaisujen edistäminen
- Kotona asumista tukeva toiminta ja palvelut (muut kuin koti- ja tukipalvelut)
- Asuinalueiden kehittäminen ikäystävällisiksi

Hyvinvointialueiden tehtäviä

- Sosiaali- ja terveystalvelut
- Kotihoito ja tukipalvelut
- Asumispalvelut (esim. ympärivuorokautinen palveluasuminen, yhteisöllinen asuminen)
- Kuntien hyte-toiminnan tukeminen

Lähde: Kartoitus ja opas
hyvinvointialueiden ja kuntien
ikäntyneiden asumisen
suunnitelmista
Ympäristöministeriön
julkaisu 2026:13

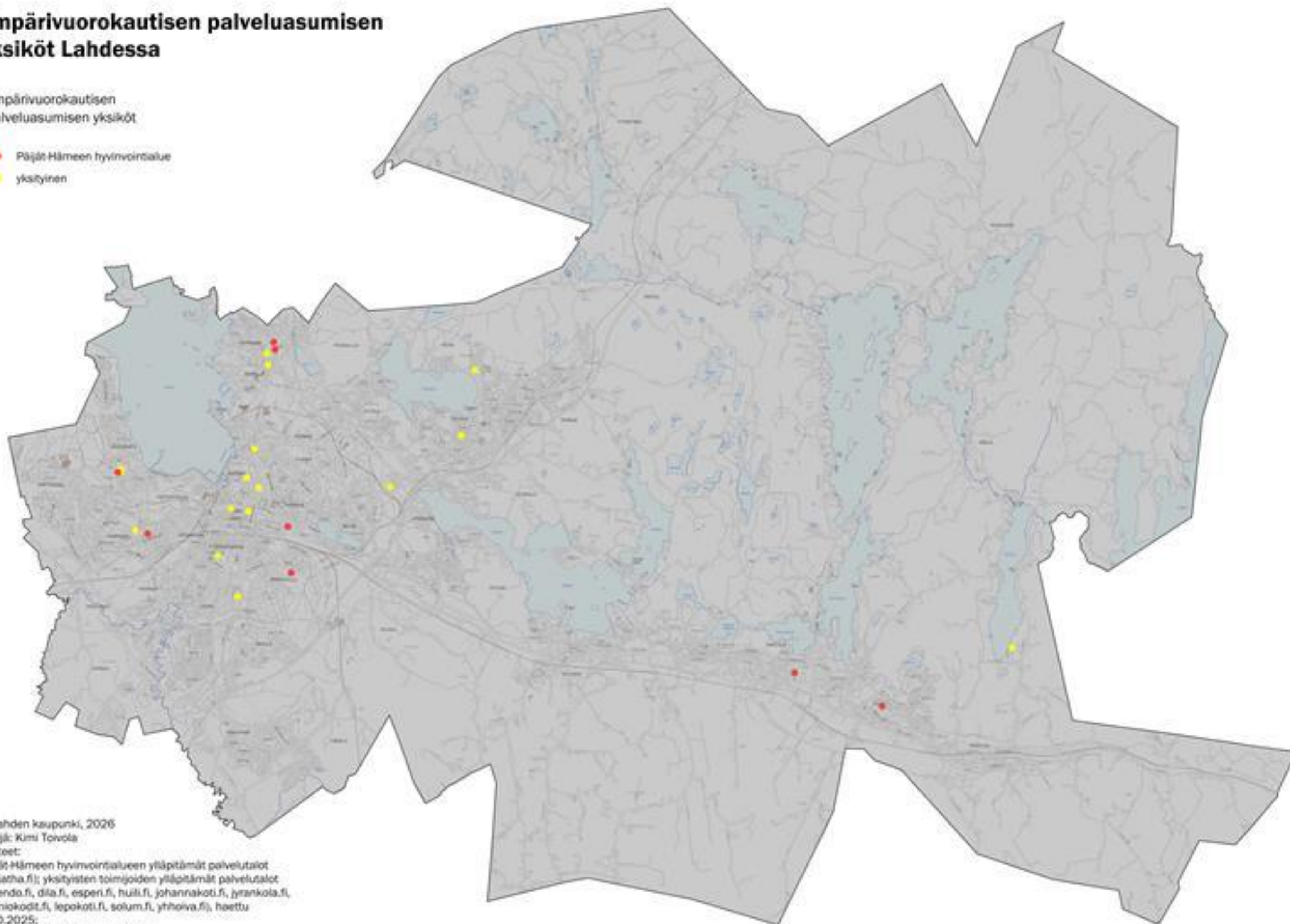
Alueellinen iäkkäiden asumisen kehittämisen suunnitelma (HVA)

- Päijät-Hämeen hyvinvointialueen aluehallitus on kokouksessaan 15.12.2025 (§ 267) hyväksynyt alueellisen suunnitelman iäkkäiden asumisen kehittämiseksi hyvinvointialueella. Dokumentin katsanto yltää vuoteen 2040 saakka.
- Dokumentissa määritellään tarpeet hyvinvointialueen tuotantovastuussa olevien sosiaalihuoltolain mukaisten ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen (SHL 21 b §) ja ympärivuorokautisen asumisen osalta (SHL 21 c §).
- Lahteen tarvitaan laskennallisesti 3 %:n peittävyystavoitteen mukaan 608 yhteisöllisen asumisen paikkaa vuoteen 2040 mennessä eli keskimäärin 47 asuntoa vuosittain vuodesta 2027 alkaen.
- Ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkamääriä tulisi varautua lisäämään 50–100:lla vuoteen 2045 mennessä omaan tuotantoon sijoittuen.

Ympäri vuorokautisen palveluasumisen yksiköt Lahdessa

Ympäri vuorokautisen
palveluasumisen yksiköt

- Päijät-Hämeen hyvinvointialue
- yksityinen

© Lahden kaupunki, 2025

Tekijä: Kimi Toivola

Lähteet:

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen ylläpitämät palvelutalot
(paajatha.fi); yksityisten toimijoiden ylläpitämät palvelutalot
(attendo.fi, dila.fi, esperi.fi, huii.fi, johannakoti.fi, jyrankola.fi,
mainiokodit.fi, lepokoti.fi, solum.fi, ythoiva.fi), haettu
1.10.2025;

kunnat (MML): selkokartta (MML)

Kokonaisuus

	Visio	Tarkemmat tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuut
	- Ikäystävällisen asumisen määrällinen tarve - Kehitettävät alueet - Asumisen palvelut	Olemassa olevan asumisen ikäystävällistäminen	
		Uudisrakentaminen - Määrä, laatu - sijainnit	
		Asuinympäristöjen ikäystävällisyys - Kaavoitus - Asuinalueiden kehittäminen, infra, ylläpito	
Osallistujat	HVA, vanhusneuvosto, LVAS, Lahden Talot, Harjulan Setlementti, kaavoitus, kaupunki-infran suunnittelu,	Asuntotoimi, kaavoitus, kaupunki-infran suunnittelu	

Pariporina, 5 min

- Mitä ajatuksia pohjustus herätti?
- Miten itse asut? Onko lähistöllä tarvitsemiasi palveluita? Toivoisitko jonkin asian olevan toisin? Miten?

Kysymyksiä

- Minne alueille ikääntyneille suunnattua asumista ja ikäystävällisyyttä tukevia toimia tulisi kohdentaa?
- Millaista ikääntyneille suunnattua asumista Lahteen tarvitaan?

- Millaisia ikäystävällisyyttä lisääviä toimia Lahden tulisi tehdä kaupungin ikäystävällistämiseksi?
- Mitkä toimenpiteistä ovat kaikista tärkeimpiä?

18.5. työpajan antia

Asuminen

- Palveluiden lähelle mutta myös joihinkin lähiöihin
→ Tärkeää on sijainti: tasainen maasto, kaupat ja julkinen liikenne saavutettavissa
- Erilaisia asumisen malleja yhdistävät konseptit: samassa pihapiirissä voi olla yhteisöllistä asumista, pienipiirteisempää asumista ja vaikka tavallista asumista kelle vaan. Ns. kylämäiset kokonaisuudet
- Tilojen muuntojoustavuus eli asunnot muutettavissa myös toiselle käyttäjäryhmälle tarpeiden muuttuessa
- Määrällinen senioriasumisen tarve noin 50 asuntoa vuodessa

Ikäystävällinen asuinympäristö

- Työpajassa tunnistettiin oleellisimmaksi seuraavat asiat:
 - Ikäystävällisyyden huomioiminen jo suunnitteluvaiheessa
 - Levähdyspaikat
 - Talvikunnossapito
 - Liikenteen rauhoittaminen tunnistetuilla alueilla (ajonopeudet, pyörä- ja jalankulun erottaminen jne.)
- Suurimpina esteinä toteuttamiselle pidettiin resurssien puutetta, katutilan osalta myös esimerkiksi olemassa oleva infran muokkaaminen voi olla hankalaa

Kokonaisuus

	Visio	Tarkemmat tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuut
	- Ikäystävällisen asumisen määrällinen tarve - Kehitettävät alueet - Asumisen palvelut	Olemassa olevan asumisen ikäystävällistäminen	
		Uudisrakentaminen - Määrä, laatu - sijainnit	
		Asuinympäristöjen ikäystävällisyys - Kaavoitus - Asuinalueiden kehittäminen, infra, ylläpito	
Osallistujat	HVA, vanhusneuvosto, LVAS, Lahden Talot, Harjulan Setlementti, kaavoitus, kaupunki-infran suunnittelu,	Asuntotoimi, kaavoitus, kaupunki-infran suunnittelu	

Miten työ jatkuu?

- Työpaja joillekin sidosryhmille 18.5.
- Esittely vanhusneuvostolle 19.5.
- Keskustelu kiinteistöliiton kanssa 20.5.
- Suunnitelmaluonnoksen työstäminen kesän 2026 aikana
- Luonnoksen esittely kaupunkiympäristölautakunnalle alkusyksystä
- Mahdollisesti kommenttikierros sidosryhmille, vanhusneuvostolle ja muut tilaisuudet
- Päätöksentekoon loppuvuodesta 2026

Kiitos!

Helene.vanninen@lahti.fi